

Naturens love står over loven

Kære klimaordførere, klimaminister og øvrige medlemmer af Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget!

I laver på vores vegne landets love. Ofte er lovene et resultat af de mulige kompromisser af vælgernes ønsker, og lovene gælder kun, så længe de er i overensstemmelse med tidsånden og folkets vilje. Når det ikke længere er tilfældet, bliver lovene kasseret. Nye love bliver forhandlet, så de stadig er i overensstemmelse med, hvad et flertal af vi vælgere mener.

"Intet står over loven", siger man så smukt, for lovene er jo demokratiets sjæl, en Maggi-terning af folkets vilje.

Men der findes faktisk love, man ikke kan forhandle om. De kan ikke ændres, uanset hvor trælse vi vælgere og I politikere synes, de er. Det er love, vi bliver nødt til at tage ad notam, for "sådan er det jo..."

Jeg tænker naturligvis på naturens love. De love, der styrer fysik, kemi, biologi, natur, vejr og klima og alt det andet, der ikke er skabt af mennesker.

Fysik kan *ikke* diskuteres

I politikere ved selvfølgelig godt, at man ikke kan diskutere de fysiske love. Alligevel bliver de gang på gang sat til debat, når I diskuterer klima.

Vi kan diskutere, hvordan den enkelte bedst bruger sin opladnings-hybridbil, så den kører så grønt som muligt. Men vi kan *ikke* diskutere, om flåden af skattefinansierede opladningshybrider er grøn eller ej. Vi kan nemlig blot måle, hvor meget benzin der alt i alt bliver hældt på tankene, og regne ud, hvor meget CO₂ brændstoffet udleder, når det bliver brændt af. Vi kan også bruge fysiske love til at beregne, hvad denne CO₂ gør ved klimaet.

Og så er det ikke politik længere, men fysik. Spørgsmålet behøver ikke at diskuteres, uanset hvor mange af naboerne til den til enhver tid siddende transportminister der gør det rigtige. I kan selvfølgelig politisk beslutte at fortsætte med at give disse biler skatterabat men ikke påstå, at de er grønne.

Vi kan diskutere, hvordan sammensætningen af den biomasse, vi brænder af i kraftværkerne, skal være for at være grønnest mulig. Men vi kan *ikke* diskutere, hvor meget CO₂ den udleder, hvis vi rent faktisk måler på det eller beregner udledningen, hvor vi omhyggeligt tager alt med fra skovhugst, genplantning, transport mv. til den CO₂, der rent faktisk kommer ud af skorstenen på kraftværket. Så er det fysik og altså uden for diskussion.

Videnskab *kan* diskuteres – men kun i detaljen

Trods at alle ved, at de fysiske love ikke står til diskussion, så bliver der bestandigt både i medier og på Christiansborg diskuteret, om opladningshybriderne er grønne eller ej, om biomasse er CO₂-neutral, og om Power to X er vedvarende energi eller ej. Det er *ufrugtbare og unødvendige diskussioner*. Vi kan jo bare måle på, hvor mange drivhusgasser disse tiltag udleder eller sparer os for. Og hvis ikke vi kan måle på det, fordi teknologien endnu ikke er udviklet, så kan vi nemt beregne udslippet ved at bruge forholdsvis enkle fysiske og kemiske love.

Når vi bruger naturens love til at beregne noget om fremtiden, så er det ikke kun fysik, kemi og biologi, men også videnskab. Og videnskab kan faktisk godt diskuteres. Det er endda videnskabens idé at opstille teorier, som lader sig modbevise, hvis nogen finder en teori, der passer bedre med målinger og eksperimenter. Men det ændrer naturligvis ikke på naturens love. De er, som de er - uanset om de er erkendt af forskerne eller ej.

Men når så FN's Klimapanel kommer med en rapport som den, der kom den 28. februar og i al stilhed forsøgte at trænge igennem kanontordenen fra Ukraine, så er der ikke så meget at diskutere. Når én

videnskabsmand eller -kvinde bruger sin viden om naturens love til at forudsige fremtiden, så er det videnskab og således til diskussion. Men når 34.000 forskningsartikler peger på det samme, så er denne videnskab så tæt på naturens love, som man kan komme. De tilbageværende diskussionsemner bliver af akademisk karakter som fx, om det er 3,3 eller 3,6 milliarder mennesker, der om ganske få år vi bo på steder, hvor deres livsvilkår er truet på grund af klimaændringer. For de store linjers vedkommende burde diskussionen være slut, når 34.000 forskerteams er enige!

Konsensus uden konsekvens

Alligevel bliver de sammenhænge, som FN's Klimapanel gør klart for os, ikke betragtet som en sandhed. Politikere og medier lægger ganske vist for et kort øjeblik ansigtet i dybe og alvorlige folder og forsikrer hinanden om, at NU må der gøres noget. Det står ikke til diskussion, for videnskaben har talt, siger de med én stemme. Der er fin konsensus.

Alligevel får det **ingen konsekvens** for de love, politikerne laver, eller de artikler og tv-indslag, journalisterne producerer!

Konklusionerne i IPCC's sjette hovedrapport del 2, som den hedder, er ellers ganske klare. Her er de i et sammendrag fra DMI (lidt forkortet af mig):

- Den samlede videnskabelige evidens er utvetydig: Klimaforandringer er en trussel mod menneskers helbred og klodens tilstand. Enhver yderligere forsinkelse af fælles global handling ... vil forpasse muligheden for at udnytte et lille og hurtigt lukkende vindue, der kan sikre en beboelig og bæredygtig fremtid for alle.
- Menneskeskabte klimaforandringer ... har forårsaget udbredte negative konsekvenser og påført natur og mennesker tab og skader De mest sårbare befolkninger og systemer påvirkes ... på tværs af sektorer og regioner. Stigningen i ekstreme vejr- og klimahændelser har ført til irreversible effekter. Naturlige og menneskelige systemer presses over grænsen for mulig tilpasning.
- ... Omtrent 3,3 til 3,6 mia. mennesker lever under forhold, som er særdeles sårbare over for klimaforandringer...
- En global opvarmning, som nærmer sig 1,5°C ..., vil forårsage uundgåelige ... klimarelaterede farer og betyde adskillige risici for økosystemer og mennesker. Indsatser ..., der begrænser den globale opvarmning til nær 1,5 °C, (kan) ... reducere ... klimarelaterede tab og skader ... men kan ikke forhindre dem alle.
- Tab af biodiversitet, forringelse, skader og transformationer af økosystemer er allerede nøglerisici i alle regioner ... og vil fortsætte med at eskalere med enhver forøgelse af den globale opvarmning.
- Hvis den globale opvarmning (blot) **midlertidigt** overskrider 1,5 °C ... (såkaldt overshoot), vil mange menneskelige og naturlige systemer udsættes for yderligere alvorlige risici sammenlignet med et scenarie, hvor den globale opvarmning forbliver under 1,5 °C.
- Havniveaustigninger udgør en markant og alvorlig udfordring ... som kommer til at eskalere i de kommende årtier.
- Der findes ... muligheder for klimatilpasning, som kan reducere risici for mennesker og natur ... (Men) effektiviteten af tilpasningerne ... vil falde i takt med stigende opvarmning.

Vi kan gøre det umulige

Kære politikere.

Jeg kan ikke forstå, at I kan ignorere en sådan advarsel, som IPCC kommer med. Især ikke, da den bygger på noget, som er så tæt på naturens love, som det overhovedet kan være. I kan jo trods jeres magt over lovgivningsarbejdet her i landet ikke lave love, som står over naturlovene. IPCC's advarsel er så ildevarslende, at udtrykket "det er ikke politisk muligt" mister sin gyldighed.

Selvfølgelig er det muligt!! Når det først går op for jer politikere, og I derefter hjælper med at oplyse befolkningen om, hvor store konsekvenserne ved **IKKE** at handle er, så bliver det umulige muligt.

Hvem havde for tre år siden troet, at det var 'politisk muligt' at lukke landet ned for at bekæmpe en pandemi, der ganske vist var alvorlig, men som aldrig nogensinde har været en eksistentiel trussel – heller ikke for sundhedsvæsenet? Og hvem havde for en måned siden troet, at det var 'politisk muligt' for en regering, der ellers gør alt for at holde flygtninge ude af vores land, at åbne døren på vid gab for 20.000+ ukrainere – og dermed åbne muligheden for, at det bliver gjort til noget, der kommer til at gælde for alle flygtninge? (Hvad der bestemt ville være godt for vores renommé og selvværd, men dét er en anden historie...)

Derfor vil jeg på jeres og mine børns, børnebørns og naturens vegne bede jer om at læse den seneste rapport fra FN's Klimapanel. Den statslige instans, DMI, har lavet en overskuelig oversigt, så I behøver ikke at læse det hele: <https://www.dmi.dk/klima/temaforside-fns-klimapanel/sjette-hovedrapport-del-2>.

Når I har læst den, så må I hjælpe med at træffe 'umulige beslutninger' om love, som i respekt for naturens love fortsat gør livet muligt...

Jeg kan godt forstå, at de overvældende fakta fra IPCC's rapport kan virke handlingslammende, men I behøver kun at vente to uger på IPCC's sjette hovedrapport del 3. Den handler om løsninger og kommer den 4. april.

Der bliver nok at tage fat på. God arbejdslyst.

Med venlig hilsen

Gordon Vahle, videnskabsjournalist og farfar.

PS. Dette brev er ud over i denne mail sendt til Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget via Folketingets hjemmeside, offentliggjort på min egen hjemmeside klimaklog.dk og diverse andre sider samt sendt til pressen.